Пише: Тед Гален Карпентер
недеља, 08 мај 2011 18:38

(The National Interest, May 4, 2011)

Вашингтон је почео да превише промискуитетно користи двоструке стандарде у спољној политици

Ралф Валдо Емерсон је приметио да је "доследност у будаластим стварима бољка малих умова". Иако је то тачно, важно је напоменути да је Емерсон говорио искључиво само о *будаластој*
доследности. Није се упуштао у студију циничне, свепрожимајуће недоследности. Изгледа да амерички спољнополитички званичници деценијама нису способни да схвате ту кључну разлику.

Последњи пример је оштар контраст између вашингтонских громких осуда суровог обрачунавања влада са про-демократским демонстрантима у местима као што су Сирија, Иран и Либија, и млаких и про-форма критика истих таквих обрачуна извршених од стране про-америчких режима у Јемену, Ираку и Бахреину. Становници широм муслиманског света приметили су да су у питању
двоструки стандарди
и извукли су сопствене, прилично неповољне закључке.

Међутим, то недавно испољавање лицемерја америчке спољне политике није ништа ново. Током хладног рата се Вашингтон наводно залагао за слободу, демократију, људска права и немешање у унутрашње послове других земаља. Амерички званичници оправдано су критиковали комунистичке режиме због кршења свих тих стандарда. У исто време, међутим, Сједињене Државе помогле су државне ударе и примениле разне друге мере у циљу дестабилизовања власти (чак и демократских влада), за које је оцењене да недовољно подржавају регионалне или глобалне циљеве Вашингтона.

Низ америчких администрација такође је одржавало блиске везе са некима од најкорумпиранијих и најбруталнијих владара на планети – од иранског шаха Резе Пахлавија, преко филипинског диктатора Фердинанда Маркоса, до заирског Мобуту Сесе Секоа. Још горе од тога, амерички лидери јавно су издашно величали те крваве

тиране као легитимне фигуре "слободног света".

Специфичне политике САД су више пута рефлектовале то исто лицемерје. Клинтонова администрација је изражавала ужаснутост насиљем у Босни и на Косову у време распада Југославије, преувеличавала цивилне жртве и правила претерано поређење са холокаустом. Није дуго прошло, а САД су се нашле на челу војне интервенције чији је циљ био сузбијање сукоба и завођење реда. А опет, док је на Балкану трајало крвопролиће, далеко, далеко већи број цивила је страдао у међусобним сукобима на местима као што су Сијера Леоне и Либерија, а да америчка администрација није ни слегнула раменима.

Реакција Вашингтона на "етничко чишћење" у великој мери зависи од тога ко је починилац. Амерички званичници једва да су успели да суспрегну свој бес кад су српске снаге користиле те тактике. Ипак, америчка влада није учинила ништа више од "фуј-фуј, не то" негодовања, две деценије раније када је њен НАТО савезник Турска извршила инвазију Кипра, окупирала скоро четрдесет одсто земље, прогнала домицилне кипарске Грке, поставила марионетску владу, и наставила да насељава острво десетинама хиљада досељеника са турског копна. Заправо, Вашингтон и даље толерише турску окупацију острва и етничко чишћење кипарских Грка.

Реакција Вашингтона на сукобе и етничко чишћење на територији бивше Југославије једнако демонстрира исте двоструке стандарде. Упадљив пример је реакција на војну операцију "Олуја", офанзиву коју је хрватска влада покренула у августу 1995. против побуњеничких српских снага у Крајини у Хрватској. Та операција је на крају довела до егзодуса или протеривања око 200,000 српских становника - у неким случајевима укључујући породице које су ту вековима живеле.

Човек би помислио да ова акција представља исто онакво етничко чишћење за које су српске снаге окривљене у Босни, али Сједињене Државе на ствари гледају другачије. Вашингтон је подржао хрватску офанзиву, са председником Клинтоном који признаје у својим мемоарима
да је "навијао" за хрватску акцију. Нигде се у тој књизи не помиње несрећна судбина српских цивила у региону. И изгледа да америчка влада није само „навијала“. Постоје

индиције да је помогла офанзиву пружајући обавештајне информације хрватској војсци.

Што се тиче критичких изјава о Операцији олуја, било је приметно њихово одсуство. Позивајући се на "Олују" и сличне наредне офанзиве муслиманских и хрватских снага у Босни, анонимни званичник Стејт департмента тврдио је да су те акције биле од користи јер су "проветриле ситуацију на картама". Ако је веровати америчким двоструким стандардима, само се Срби баве грозним етничким чишћењима. Кад год су друге етничке групе у бившој Југославији чиниле исто, то је било само проветравање географске карте.

Ниједна нација не може бити потпуно доследна у својој спољној политици. Увек ће бити случајева у којима двоструки стандарди не могу да се избегну - или бар не без веће штете по виталне националне интересе. Али не би требало да се креатори политике свакодневно одају у лицемерству. Такво понашање подрива кредибилитет и ствара непотребне непријатеље међу страним народима.

Вашингтон је деценијама сувише промискуитетно користио двоструке стандарде у спољној политици и платио је високу цену за такав цинизам. На несрећу, судећи по лицемерној, врло селективној реакцији на арапско буђење, изгледа да је и Обамина администрација још једном одабрала исти пут.

Тед Гален Карпентер је потпредседник за одбрану и спољнополитичке студије на институту Кејто (Cato Institute), аутор осам књига о међународним пословима, укључујући и *Политика лошег суседа: Вашингтонов узалудни рат против дроге у Латинској Америци.*

(Превод: НСПМ)